

وچ پاس کر کے ایم۔ فل (پنجابی) لئی اور نیٹل کالج وچ داخلہ لے لیا۔ دو سمسٹر ویکھدے ویکھدے لنگھ گئے۔ اگلے دو سمسٹر تحقیقی کم دے سن جیہناں وچ مقالہ لکھیاں ای منزل تک پہنچیا جاسکد اسی۔ ماں بولی تے مادرِ علمی نال پیارتے ”اولڈ راوین“ ہون پاروں تحقیقی مقالے لئی ”راویز دے پنجابی ادبی کم دا تعارف“ سرناواں سوچ کے اُستاد محترم ڈاکٹر نوید شہزاد دی خدمت وچ حاضر ہوویا۔ اوہناں ناصر ف موضوع نوں سلاہیا سگوں موضوع پاس کروا کے مقالے دی نگرانی دی حامی وی بھر لئی۔ ہن ایہہ مقالہ میرے لئی بوجھ نہیں سگوں شوق تے چاء نال کیتا جان والا کم بن گیا۔ مقالے نوں مڈھلی گل توں اڈکل بیچ باباں وچ ونڈیا اے:

پہلا باب ”گورنمنٹ کالج یونیورسٹی، لاہور دی تاریخ تے ”راویز“ اے جیہدے چار جُز نیں۔ ایس باب وچ گورنمنٹ کالج، لاہور تے 2002ء توں بعد جی سی یونیورسٹی، لاہور دی مختصر تاریخ، ”راویز“ دی تعریف تے تفصیلی تعارف شامل اے۔ ایس توں اڈ معروف راویز دیاں قومی، ملکی، ادبی، عسکری، سیاسی تے متفرق خدمات دا مختصر ذکر کیتا گیا اے۔ مقالے دی تکمیل لئی ”راویز“ اوہناں نوں منیا گیا اے جیہڑے گورنمنٹ کالج، لاہور توں کم از کم دو سال پڑھے ہون یا فیر بیچ سال بطور اُستاد اتھے پڑھایا ہووے۔ گورنمنٹ کالج دے پڑھیاراں نوں ”راوین“ ناں 1907ء وچ دتا گیا سی۔

دو جا باب ”راویز طالبِ علماں دے پنجابی ادبی کم دا تعارف“ اے جیہڑا سبھ نالوں لیتا باب اے۔ ایس باب وچ گورنمنٹ کالج، لاہور دے اوہناں پڑھیاراں دا ذکر اے جیہناں دی مادرِ علمی نال جُوت بطور طالبِ علم کجھ عرصہ ای رہی پر اوہ ساری حیاتی روزی روٹی دیاں جھمیلیاں وچوں ویلا کڈھ کے ماں بولی دی سیوا کر کے اوبدا مان ودھاندے رہے۔

تیسرا باب ”راویز اُستاداں دے پنجابی ادبی کم دا تعارف“ اے۔ ایس باب وچ سارے اوہ لوک شامل نیں جیہناں استاد دی حیثیت نال گورنمنٹ کالج، لاہور نال وابستہ ہو کے تدریسی خدمات انجام دیتیاں۔ اوہ بھادویں پنجابی دے اُستاد نہیں سن پر پنجابی زبان تے پنجاب دھرتی نال جُوت پاروں تدریسی فرائض دے نال نال ماں بولی دا دامن اٹلے موتیاں نال بھر دے رہے۔ ڈاکٹر لائٹنر، قاضی فضل حق، صوفی تبسم، ڈاکٹر آغا بیہین، ڈاکٹر نذیر احمد، ڈاکٹر وحید قریشی، جیلانی کامران تے ڈاکٹر سرفراز حسین قاضی ورگے ناں ایس پاروں اُچھے لئے جاسکدے نیں۔

چوتھا باب ”پنجابی اُستاداں دیاں خدمات تے ادبی کم دا تعارف“ اے۔ ایس باب نوں تیجے باب دا ای حصہ آکھیا جاسکد اے کیوں جے 2017ء نوں جی سی یونیورسٹی، لاہور وچ شعبہ پنجابی اُردو توں وکھراہو کے خود مختار